

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v soboto 19. septembra 1885.

Letnik XIII.

Na tlaki pri židih!

Ko sedanje razprtije narodov mnogojezične Avstrije premišlujem, vselej mi na misel pride ona slika, v kateri so bili narisani razni stanovi v človeški družbi, vsaka slika je imela napis; pod kmetovo sliko n. pr. je bilo zapisano: jaz vse preživim; tam nekje v ozadji je bil pa naslikan nekdo oprtan s svežnjem blaga na hrbtu in pod njim je bilo zapisano: jaz pa vse za nos vodim. Koga te besede zadevajo, ni težko vganiti, židje povsod, kjer se množé, ker pridejo do moči in oblasti, kristjane za nos vodijo, vodo kalé, da v kalnem ribarijo. Pri narodnostnem prepiru v Avstriji so židje zopet prvi, ki narod na narod hujskajo, da ložej pripravajo za svoje namene zlorabijo. Tako je tostran, tako je unstran Litave. Le pogledimo, kako cvete narodnosten prepir onstran Litave, in prvi Urmadžari so potomci Izraelovih otrok. Oggersko materijelno propada, a rod Izraelcev se posebno dobro počuti tam, kakor črvi v trohnelem lesu. Vsacega Avstrijanca mora v dnu srca boleti, ko sliši o žalostnem, a skoz in skoz umetno skovanem sovraštvu med Čehi in Nemci na severnem Českem. Čuli smo iz Kraljevega dvora vsake vrste poročil, kdo je začel, kdo je vsega kriv, zapišimo še to, kar beremo v „Volksblattu“ z Dunaja dne 16. septembra, tam namreč beremo:

„Došla nam je novica iz Kraljevega dvora ki je preveč zanimiva, in je ne moremo zamolčati, ker vse hujskanje tako zvanih liberalnih tako jasno osvetljuje, da si kar boljšega spregleda ne moremo želeli. Pripoveduje se namreč to-le: Po vseh domačih in vnanjih listih se piše, ter poroča, da so bili „Nemci“ psovani in tepeni v Kraljevem dvoru vendar je to vse naopočno zavito in vse drugače zasukano. V prvi vrsti se tukaj imenuje to dejanje „hujskanje na Nemce“, preganjanje „nemških telovadcev“, a vse to ni bilo drugzega nego hujskanje na žide (Judenhetze), kajti, kateri so pa ti skoz in skoz

„nemški telovadci“. Predsednik je žid Leopold Mandl, kteremu po glavi blodi veličje, večkrat je dobil že na javnem zausnici in na sramoto tukajšnjih Nemcev je še sedaj prvomestnik nemškemu „Schulvereinu“. Prvi telovadec je žid Gustav Deutsch, ki je bil zaradi lažnjive krive obsojen na tri mesece zapora; telovadci so potem: Moses Aufrecht, J. Mauthner, brata Schlein, Mayer, Bauer, Papper, Winternitz, Jung, Kohn, Weiss, Netti in dr. Ali so to nemara Nemci? Kako se more tukaj o hujskanju na Nemce govoriti? A uprav ti ljudje so tukaj osnovali telovadno društvo, in vabili k slovesnemu otvorjenju te židovske lope pravcate nemške telovadce, ti so tudi prišli, a niti se jim ni sanjalo, koga imajo počastiti, komu imajo kadilnico vihteti. Židje so dražili ljudstvo v Kraljevem dvoru prav predrzno in razžaljivo, ako je tudi kakšen pravcat Nemec kaj skupil, ni veljalo njemu, ampak židom.“

Dalje se poroča, da je vsa poročila, ktera so prinašali nemško-liberalni listi o izgrelih v Kraljevem dvoru, pisal zgoraj imenovani žid Mandl, iz tega se lahko razume, zakaj so vsa ta poročila tako predrzno nesramna in lažnjiva. Kar se je zmirom povdarjalo, vidi se zopet tukaj, da je „nemško liberalno in židovsko“ jedno in isto, in zaradi tega ne moremo razumeti, da so še obrtniki in kmetje, ki se dajo hujskati in za nos voditi po ljudéh, ki zasramujejo našo sveto vero, narode hujskajo in blagostanje ljudem podkopujejo.

Tako beremo po nemških listih; pristavimo pa še, kar se ravno sedaj vrši po Českem. Znaní vitez Schönerer, poslanec za Ovetl, na spodnje Avstrijskem, znan veliko-nemec, agituje po svoje med Nemci v ti deželi, in je dobro došel nemškim draživcem, n. pr. Knotzu, Pickertu in dr. A Schönerer ni samo veliko-nemec, marveč je tudi fanatični antisemit, koder koli hodi, dela zoper žide, odkriva njih pogubno delovanje za prospeh in blagostanje krščanskih prebivalcev, Nemci v Čedah so potegnili za njim, in popuščajo svoje nekdane voditelje, Schönerer jim je

postal novi prerok, njemu vse verjamejo. Sedaj se je pa prestrašila Pražka kasina, v kateri imajo Urgermani, prišedši od obalov Jordana, prvo besedo, ter skušajo odvrniti nesrečo, ktera jim je tako nepričakovano prišla nad glavo.

Menim, da smo se iz teh dejanskih dogojajev prepričali, da se narodi avstrijski tujim prišlecem na ljubo hujskajo drug na drugega; ako vse to dalje razmotrujemo, nam se marskaj razjasni v naj-novejši zgodovini Avstrije. Kjer gré nad katoliško cerkev, tam so židje prvi, ki spodbujajo vnevarne kristjane, da jih potem lože v gmotnih vprašanjih na svojo stran dobé, kjer vidijo, da se vžiga plamen narodnih prepиров, tam pridno drv nanašajo, da plamen kviško šviga in pokončuje blagostanje kristjanov. Pri „Schulvereinovich“ zborih imajo prvo besedo, a kristjani jih pa radi poslušajo in ubogajo, bojujejo se potem zoper sovražnika, kterega ni nikjer, ker pa pravih sovražnikov ni, neprijatelj ni, pa napadajo mirne prebivalce.

Židje ostanejo v zgodovini to, kar so bili od nekdaj, svarilo kristjanom, njih bič, kedar pravo pot zgreše; ne sovražimo židov, to bi ne bilo krščansko, a vendar ne smemo zamolčati, da kristjane za nos vodijo. Zakaj pa so kristjani tako priprosti, da se dajo za nos voditi? Zato, ker nočejo poslušati nauk Kristusov, jih je dal Bog drugim; rekli bi skoraj, kar je bilo nekdaj pri izvoljenem ljudstvu Božjem, to se ponavlja tudi danes pri kristjanib.

Kakor vsak vidi, spisali smo le, kako se godi v Čedah, iz česa izvira in se razširja tam prepir med narodnostima. Pri nas v Ljubljani so drugačne razmere, gospodje, ki vodijo nemško gibanje, niso podobni onemu Mandelnu, marveč so v zasebnem življenju spoštovanje in časti vredni, a v javnem življenju na odličnih mestih; vzrok njihovemu agitovanju je po večem želja po gospodarstvu, mogoče da tudi pri nekterih podedovani predsodki, za njimi gré pa krdele takih, kterim gré za dobre službe in

LISTEK.

O gorenjski železnici.

Gospod vrednik!

Stari pregovor: „Kdor po malem Šmarnu kosi, za pečjo suši“ se je letos presukal. Tisti, ki so pred malim Šmarnom kosili, so za pečjo sušili, a zdaj imamo najlepše vreme in vse je v otavi. Ker pa jaz nimam travnika, ampak le senožet, zato tudi z otavo nimam nič dela; sená in sicer jako finega imam pač več kot ga je treba za domačo potrebo, zato bi bil jako hvaležen, ko bi mi Vi, g. vrednik, kacega dobrega kupea nakomandirali. Ker torej nimam otave, sem se namenil na pot. Kam pa naj gré Gorenjec v najlepšem vremenu, če ne v najlepši kraj — na Bled?

Prijel sem za potni les — pardon, to je preveč zastarelo — prijel sem za denar, za železnično karto. Za jako tenek papirnat goldinar sem dobil jako trdno pobotnico. Ako pomislimo, da imajo goldinarji veljavo za več let, karte pa le za nekaj ur ali za nekaj dni, moramo pač reči, da so železnice solidne. Ko bi se državna denarnica po njih ravnala, izdajala bi goldinarje, ki bi bili šaj tako debeli in trdni kot volovska koža.

In vendar se dobé ljudje, najbrže ste tudi Vi med tacimi, kterim solidne karte gorenjske železnice niso všeč zato, ker nimajo slovenskega napisa. Jaz ne vem, zakaj bi bilo te pritikline treba. Ako se Vi, g. vrednik, namenite po železnici v Medvode, pač ni treba, da bi bilo na karti zapisano Ljubljana-Medvode, saj na tako kratki poti ni mogoče, da bi pozabili, kje ste se vsedli in kam ste se namenili. Tudi bi imela država z izdavanjem nemško-slovenskih kart preveč stroškov; [pri tisoč kartah bi se stroški morebiti že za cel groš povišali. Država pa dobro vé, da se mora pri malem začeti varčevati, kajti ko bi z groši ne bila varčna, bi ministrom ne mogla tako velike plače dajati in Conrada bi bili že zdavnej zgubili ali bi ga pa še nikoli ne bili imeli, kajti minister bi z navadno uradniško plačo ne mogel dolgo shajati.

Pri tej priliki Vam hočem tudi svetovati, za kateri razred morate karte kupovati, kedar se bote po Gorenjskem vozili. Po zimi je, če ni v Ljubljani ali v Kranji sejma, vse eno, kakoršno karto kupite; le če se hočete kaj postaviti, karta za tretji razred ne veljá. Po leti se pa ljudje ob nedeljah in praznikih radi na božjo pot vozijo in tačas je tretji razred bolj natlačen kot romarska cerkev; zato kupujte ob taci dnevih karto za drugi razred. In ako bi bilo v tem razredu že dosti prepeličarjev in

druge jare gospode, pa sprevodniku prijazno roko stisnite in prijazni sprevodnik Vam bo odkazal prazno mesto v vozu tretjega ali drugega ali morebiti celó prvega razreda. Nekteri pravijo, železnica naj bi si omislila pratiko, da bi vedela za nedelje, praznike in sejme, in da bi potem ob taci dnevih več voz pripravila. Ali pomisliti je treba, da pratika veljá denar in da so železnični vozovi tako močni, da bi se podvoz gotovo ne šibila, ko bi se ljudje tudi na streho spravili.

Stopil sem v voz, v kterem je v kotu že nekdo slonel. Ker pa ta „nekdo“ ni bil zastopnik radovednega spola, zato je bil jako malo zgovoren in po običajnem pozdravu sva precej dolgo molčala. Imel sem priliko ogledati si na steni nabito objavo, v kateri se v nemškem in českem jeziku bere, da mora, kdor ubije okno ali poškoduje preprogo ali sedež, toliko in toliko plačati. Lepo spričevalo za Slovence, ker jih niti svariti ni treba. Ko bi rogovilasti Nemci in Čehi ne pobijali oken, bi gotovo ta objava kmalu zginila.

V neki drugi objavi se v nemškem, francoskem, italijanskem, angleškem in ruskem jeziku pripoveduje, da je na Trebiškem kolodvoru prelepa restavracija, v kateri se dobra jed in pijača po ceni dobiva. Slovenski prevod bi bil pač odveč, kajti Slovenci, vozeč se v obilnem številu na sv. Višarje,

mesta med Slovenci, dalje vsi tisti, ki mislijo, da je narod v deželi zaradi njih, a ne oni zaradi naroda. Vsi ti veliki in mali, ti, ki zvonce nosijo in ti, ki za njimi gredo, pa sprejemajo svoja glasila z Dunaja od tistih ljudi, ki pravijo: proč s Taaffejevo vlado, prvo prizadevanje tem je, napravljati sitnosti sedanji vladi, tu v deželi, tam na Dunaji. Zaradi tega ne moremo molčati, ko se tudi pri nas tako po nepotrebnem mir kalí, in narod na narod hujša, kakor se to ravno vrši v najnovejših časih s to „Schulvereinovo“ šolo.

Katoliška zavest v naši domovini.

Beseda, spregovorjena v Monastiru one slavne dni o koncu preteklega in o začetku tekočega meseca, se je razlegala ne le tam, kjer se čuje nemška beseda, marveč povsod, kjer bivajo katoliki, ker naša cerkev se imenuje v pravem pomenu vesoljna ali katoliška. Kaj se bomo toraj čudili, ako je odmevala tudi v „Slovenca“, kjer so se slovenskemu občinstvu, ki ne bere nemških listov, pripovedovale zanimive razprave tega zboru. Ali kaj nam pomaga vedeti, kako se katoliki drugod vedejo, kako razodevajo svoje prepričanje, ako si mi ne upamo na beli dan s svojim katoliškim prepričanjem. Kaj nam hasne vedeti, kar je pripovedoval govornik o pokojnemu škofu Juriju Martinu iz Monastira, ko je spodbujal verne za ustanovo krščanskih zavodov, rekoč: „Sedaj ima naša cerkev mir in svobodo, kdo vé, kako bode v prihodnje, toraj delajmo sedaj, dokler imamo čas za to.“

Danes opozarjamo vse Slovence na Kranjskem na tiste besede, ki jih beremo v letošnjih „Glasih katoliške družbe na Kranjskem“, vredil dr. Franc Lampe. Pod naslovom: „Katoliška družba udom in neudom“, str. 182, priporoča učeni g. pisatelj „Katoliško družbo“ ter pravi med drugim: „Bodimo veseli in hvaležni svojim prednikom, da jo imamo; a kar imamo, tega ne popustimo in ne dovolimo, da bi trpelo škodo. Nekteri udje imajo nove načrte in lepe misli o nekakem prenovljenji naše družbe. Ako se poživí vnema drugih udov, smemo upati, da postane „Katoliška družba“ pomenljiva za Kranjsko.“

Dalje beremo na str. 183 besede, katerih nikdar in nikoli ne moremo zadosti priporočevati i sebi i drugim: „Katoliška zavest ni samo za toliko časa, dokler smo v cerkvi, ampak da mora prešinjati katoličana vselej in povsod.“ O da bi to vselej in povsod pomislili. Nasprotniki sv. cerkvi nimajo nič zoper to, ako je kdo veren v svoji domači hiši, po-božen med hišnimi stenami, v svoji domači hiši, a le vere nikar ne tlačite tje, kamor ne sliši, vere ne spravljajte v politiko, to so navadni ugovori katolikom, tako govore tisti, ki bi radi katolikom vzeli vse pravice, a ti naj bi molčali. Le nikar ne dražite nasprotnikov, tako nam živo priporočajo tudi nekteri izmed našega tabora in so trji v svojih sodbah do katolikov, kakor do nasprotnikov. Tako niso delali katoliki v Monastiru. Kaj bi pri nas rekli, ko bi

vselej pri tej restavraciji vlak zapuščajo, oziroma se nanj vsedajo in zategadel vedó iz lastne skušnje, da se nikjer na Slovenskem ne dobiva jed in pijača po taki ceni.

Če se ne motim, so sprevodniki do zdaj le po nemški klicali postajno ime in dóbo vlakovega ostanka. Zadnjič sem pa slišal tudi po slovenski, n. pr.: Javornik, ena minuta. Gorenjec bi rekel „eno minuto“; sprevodniki pa menda le zategadel v Ljubljanskem narečju kličejo, da bi se Vam in drugim Ljubljčanom, potujočim po Gorenjskem, bolj prikupili.

Nazadnje sva se pa le s tovarišem seznanila. Povedal mi je, da je železnični uradnik, doma z Nemškega. Povedal mi je tudi, da bodo najbrže že drugo leto gorenjski osebni in tovorni vlaki po tiru južne železnice kar naravnost v Trst vozili. S tem bomo Gorenjci svojo železnico zgubili. Dozdaj je gorenjska železnica v resnici gorenjska, ker vozi le po Gorenjskem, namreč od Ljubljane do Trebiža. Potem bo pa ta železnica ravno tako malo gorenjska, kakor je južna železnica na Notranjskem notranjska. Tedaj bo naš ponos splaval po vodi — Tržaški.

Ko se je vlak v Lescah vstavil, je prijel za potni les — a propos za solnčnik in se podal na Bled Vaš S—n.

katoliki javno stopili na noge in tako čvrsto govorili, kakor so tam na Pruskem, ter zahtevali, naj se šole zopet denejo pod nadzorstvo duhovščine, ali bi jih ne razglasili državi in javnemu miru nevarnim.

Prvi ustanovitelj „Katoliške družbe“ na Kranjskem, pokojni grof Wurmbrand, je navado imel reči: „Man muss die Farbe bekennen, mit seiner Gesinnung muss man nicht hinter dem Berge warten.“ Dandanes imajo prihodnost le odločni ljudje. Smejali so se nekdanji izreku nekega odločnega katolika, ko je rekel, sedaj veljá ali petrolej ali blagoslovljena voda. A za temi besedami tiči globoka resnica. Šklenimo pa to kratko razmotranje z besedami, ki jih beremo str. 185: „Naj bode „Katoliška družba“ Slovincem sploh, zlasti pa Kranjcem in pred vsem Ljubljčanom prav toplo priporočena. Kdo si pač ne bi želel tako živeti in tako trgati cvetke, ki jih nam ponuja v tolažbo ta svet, da pri tem ne bi napravil prave in stanovitne sreče v nebesih? V to skuša pomagati — o da bi prav obilo mogla pomagati „Katoliška družba“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. septembra.

Notranje dežele.

Četovodji raznih klubov *železnega obroča* prišli so, kakor smo že nedavno pisali, na Dunaji skupaj, da se pogovoré o bodočem postopanju. Češki klub zastopali so razun bolnega grofa Clam-Martinica vsi udje parlamentarne komisije. Dalmatince zastopal je dr. Klaić; baron Giovanelli se je opravičil, da ne more priti. Iz Lichtensteinovega kluba prišla sta knez Lichtenstein in grof Brandis. Poljake je zastopal poslanec Smarzewski ter se je izjavil, da le-ti poprej ne morejo prav nič obljubiti, dokler se ne snide in ne ustanovi poljski klub. Ravno to izrekla sta že poprej Groholski in Smolka. V sled tega konferenca ni nič sklepala, temveč je svoja posvetovanja preložila na bodoči ponedeljek 21. t. m. Če tudi niso nič sklenili, je vendar že zdaj razvidno, da bo železni obroč tudi zanaprej še svojo veljavo obdržal, t. j. da bodo vsi štirje klubi vzajemno postopali pri vseh vprašanjih, kakor se je to do sedaj godilo. Mi iz našega stališča bi prav srčno želeli, ko bi se omenjeni klubi le nekaj več na naše potrebe ozirali hoteli, kakor se je to do sedaj godilo. Našim poslancem pa želimo nekaj več poguma, kajti več ko bodo zahtevali, več bodo dosegli, ker jim vsega vendar ne bodo odbili. Kdor malo zahteva in se mu še tisto malo odbije, ničesar ne dobi, kdor je pa silen in nadležen, pa že kolikor toliko vjame.

Še nekaj nam je dodati slavnskimi cesarskim dnevom. Da se je bil presviti cesar iz Požege peljal v Brod, poročali smo včeraj; k temu nam je danes še pridjati, da se je iz Broda presviti *cesar v Bosno* podal. Preden pa mu čez savski most tje kaj sledimo, pomudimo se še nekoliko na Brodskem kolodvoru, kjer so ga Brodski verhovniki s Strossmayerjem na čelu čakali. Pozdravil ga je župan (staršina) v hrvaškem jeziku, za kar se mu je cesar nemški zahvalil. Izmed zbrane duhovščine in uradnikov dal si je presviti cesar marsikterega predstaviti; med temi sta bila izmed duhovščine pravoslavni arhimandrit in pa škof Strossmayer. Ko si je bil cesar trdnjavo ogledal, odpeljal se je preko mostu na bosansko stran, kjer so ga pričakovali ravnatelj bosanske železnice podpolkovnik Tomažek, častna kompanija bosanskih vojakov iz Doboja, kateri na čelu je stal baron Appel, Banjaški okrožni načelnik Kukuljević, vodja ekspoziture Bastendorf, župan iz bosanskega Broda Badji-Hafis in 10 begov iz Derventskega okrožja; dalje učenci turške in pravoslavne šole, vojaški uradniki bosanske železnice, pošte, brzojava in orožniki, ki so vsi stali v vrsti. Bosanska kompanija se je prav moško obnašala. Župan Badji-Hafis je pozdravil cesarja, da se jako srečnega čuti, ker je ravno on prvi župan v celi Bosni, ki Nj. Veličanstvo na bosanski zemlji pozdravlja in ga neomahljivo udanosti in zvestobe zagotavlja. „Živio naš premilostni cesar in kralj!“ Navzoči zaklicali so mu navdušeno „živio“. Tudi tukaj se je cesar v nemščini zahvalil in je okrožni glavar Kukuljević navzočim Bošnjakom cesarjevo zahvalo takoj pretomalčil. Cesar je obljubil, da si hoče Bosno kmalo bolj natanko ogledati. Na to se je cesar še tje kaj peljal, kjer je stal leta 1878 vojni most in si je dal razložiti še to in ono, preden se je v slavonski Brod povrnil. Ondi se je na kolodvoru zapletel v razgovor z županom Brateljem, kteremu je hvalil jako lepo okolico, po kateri se je peljal. „Veseli me, pravi cesar, da se povsod rabijo zastave moje države za olepšave, toda tudi državno-pravna razmera med Hrvaško in Ogersko naj bi se z obešanjem ogerskih zastav označila“. Župan je opomnil, da so tudi ogerske zastave razobešene: „Da, tukaj na državnem kolodvoru“, pravi cesar; da, Veličanstvo, pa tudi po mestu: „No, tem bolj, pristavi cesar, jaz jih ravno nisem zapazil“.

Jovanovičeva petdesetletnica bila je posebno za uradni svet na Dalmatinskem jako vesel dan in velik praznik. Uradniki so mu izročili v krasni kaseti jako laskavo adresso vdanosti. Poleg tega došlo je Jovanoviču, ki se v Badenu pri Dunaji zdravi, tudi jako mnogo telegramov. Cesarjevega smo že omenjali. Čestitka cesarjeviča se glasi: „Najsrčnejša vošila za današnji dan! Bog Vas ohrani še mnogo let pri taki moči na blagor države in armade. Rudolf.“ Nadvojvodinja Štefanija brzojavila mu je iz Miramara: „O priliki slavnega praznika, ki ga obhajate danes, moram Vam iz daljave poslati svoja najsrčnejša vošila. Bog naj Vas nam in armadi še dolgo ohrani. Štefanija.“ — Zgoraj omenjeno adresso nesel mu je namestniški tajnik baron Marojčič iz Zadra v Baden ter mu jo je v deputaciji izročil z naslednjimi jako lepimi in krepkimi besedami: „Na povelje dvornega svetnika Paviča in v imenu vseh družih političnih uradnikov dalmatinskih doletela me je danes, na dan petdesetletnice Vaše ekscelence velika sreča, da Vam izročim našo adresso vdanosti. V tisoč in tisoč sreih odmeva današnji praznik po Dalmaciji in vsakdo je globoko ginjen, komur je bila ali je še sreča mila, da stoji pod modrim Vašim vodstvom. Za seboj imate jako sijajno vojaško in politično življenje, bogato, plodonosno in vspešno, kakor malokdo! V duhu se oziram na daljno vojno ravan italijansko, kjer si je Vaša ekscelence prve latorike priborila; oziram se v košate gozde slavonske, kjer ste kot polkovnik Brodskega krajnskega polka modro in plodonosno gospodarili. Oziram se v osrčje Bosansko, v ponosno Serajevo, ki je bilo dvakrat tako srečno, da je Vas imelo v svoji sredi po več časa v visoki diplomatski in vojaški službi. Današnji dan odmeva vnovič po krivošijskim skalovji, kjer ste leta 1869 in 1882 mogočno zapovedovali; in pred očmi mi je visokoobokan most čez Neretvo pri Mostarju, ki je leta 1879 s ponosom nosil zmagovalca Hercegovine. Tako hiti leto za letom, jedno bogateje modrih vaših del, kakor drugo in vsakdo se z občudovanjem na nje ozira. Tudi politični uradniki Dalmacije, ki se pod Vašim vodstvom razcveta, izražajo Vam svoje občudovanje, spojeno s presrečno željo, da bi jim bila sreča mila še mnogo let delati na blagor dežele pod modrim vašim poveljništvom. Bog naj Vas ohrani še dolgo vrsto let na srečo Vaše družine, našemu presvitlemu cesarju, veliki avstrijski državi in na blagor vaših podložnih uradnikov.“

Sedmoraški sodni stol v Zagrebu ovrgel je obsodbo prve instance, v sled ktera sta bila obsojena izdajatelj šaljivega lista „Bič“, Grünhut, in njegov vrednik Zima, ter je Grünhuta popolnoma oprostil. Zimi pa namesto dveh let ječe, le šest mesecev določil. Oba zatočenca sta bila od začetka tožbe do sedaj zaprta.

Vnanje države.

Španske komedije so oči vsega sveta tolikanj na-se vlekale, da smo pri tem skoraj na vse drugo pozabili. Popolnoma zmužnila nam je pa med tem časom nitka *angleško-ruskega vprašanja* izmed prstov. Kaj je s Zulfikarom, kaj z Merušakom? Kaj družega, kakor to, kar nam je bila nedavno omenjala brzojavna žica: oba ostaneta na podlagi medsobojnega sporazumljenja tudi nadalje še afganska last, to se pravi, toliko časa, da bo rusko-srednjeazijska železnica do Sarmakanda gotova. Potem bo pa Rusija taista, ki bo jela premišljevat ali bi se ji truda vredno zdelo ali ne, imenovanih prelazov polastiti se ali pa okoli Afganistana proti Indiji spustiti se. Za sedaj naj jih imajo le še Afganci, kajti Rusi so se tudi brez tistih dveh, ali prav za prav z njuno nedirektno pripomočjo zopet za korak dalje proti Indiji pomaknili in so jim tako Angleži dali, česar jim niti nameravali niso. 10. t. m. podpisala je ruska in angleška komisija protokol, v katerem so natanko popisane nove meje okoli Zulfikarja, kterim bo le še dejanske mejnike treba postaviti, kar se bo tudi v kratkem zgodilo. S protokolom je pa ruski pooblaščenec Lesar iz Londona že na poti v Petrograd. Protokol sam na sebi ni obsežen, pač pa ima veliko kart. Komisija, ki bo mejnike stavila, sešla se bo menda 10. novembra, če je ne bo sneg zapadel, in bo v njej blizo 100 mož. Načelnika sta ji jeden angleški polkovnik in jeden ruski general. Za odškodnino mesta Zulfikarja in Merušaka so Angleži Rusom pripoznali Akrobat, Pul-i-Chatun in pa celo zelenico Pendšeh z Ak-Tupa, vse ob rekah Murgab in Kušk ležeče. Ni mnogo, kar so Rusi dobili, toda pravijo, da je velike strategične vrednosti. In to je korak proti Indiji, na ktereja Angleži niti mislili niso, ko so omenjene pokrajine Rusom v torbo vrgli za Zulfikar. Kaj bi Rusom za sedaj tudi še Zulfikar pomagal, ker nimajo železnične zveze s srednjo Azijo. Kedar bodo pa to dobili, poiskali si bodo tudi Zulfikar in Merušak; za tema dvema pa Indija na vrsto pride.

Turčija se je zdramila iz zaspanosti ob ponudbah, s kterimi jo angleški pooblaščenec Drummond Wolff obsiplje. Kazal ji je Egipt in jo je tje kaj vabil. Turčija bi šla, toda ona zahteva Egipt popolnoma za-se, če Angleži res hočejo, da naj se tje kaj poda. Za to je tudi pri drugi konferenci z Wolffom že pralaša, kedaj da se mislijo Angleži iz Egipta spraviti, kajti v tak Egipt, kakoršen je današnji, Turčija pravi, da ne gre. Kakor hitro bodo

Angleži zunaj, mora se takoj egiptovska ustava preurediti, na podlagi, ktere se bode Egipt spremenil v turški Vilajet, ki v verskem in političnem oziru ne bo drugega gospoda poznal kakor turškega sultana. Vojska naj se osnuje iz domačinov, za častnike ji bo pa že Turčija skrbela. Preden se pa vse to zgodi, povdarja Turčija konečno zopet, je pa poglavitna reč, da se Angleži skidajo. Turčija bi tudi prav rada vedela, kedaj da se bo to zgodilo, na kar ji Wolff ni mogel povoljnega odgovora dati. Ko mu je rekla, da naj vpraša, je djal, da si takega vprašanja Salisbury-ju ne upa staviti. Pač se bodo Angleži še radi Turkom umaknili, če je to resnično, da so se Egipta že do sitega najedli, kar pa prej ko ne ne bo res; kajti, kakor je bilo iz vseh dosedanjih angleško-turških zapletanj razvidno, je Angležem le na tem ležeče, da bi Egipt za bodočnost s turškimi vojniki napolnili, ker mislijo na zimo zopet v Sudan odriniti in tiste bi ondi za „Kanonenfutter“ porabili. Sami bi pa gospodje in zapovedniki ostali. Kakor je videti, jim Turčija ne pojde na led. Ona hoče vse ali pa nič.

Domače novice.

(O „šulferajnski“ šoli.) Povedali smo že, da so v „šulferajnsko“ šolo vjeli veliko otrok iz raznih vasi. V Šiški n. pr. je bil glavni njen agent župan g. Galé. On je spravil več starišev do tega, da so dali otroke, ki so v Šiški dovršili III. razred, na „šulferajnsko“ šolo nazaj v I. razred, toraj za cela tri leta nazaj, in ta leta bodo za dečke zgubljena vsled nespametnosti starišev. Tako je šel nek deček iz te šole v I. razred gimnazije, trije njegovi sošolci pa v I. razred „šulferajnske“ normalke!! Komentara k temu ni treba nikomur. „Šulferajnarjem“ so taki dečki se vé da po volji, ker, če jih bodo le nekaj nemških zlogov naučili, se bodo konec leta z njimi pobahali, češ, da taci vspehov, kakor ta šola, ne more pokazati nobena druga; zato so opustili pri njih tudi prvi vzprejemni pogoji: znanje nemškega jezika. Radoveden mora biti vsak, kako se bodo te žrtve neumnih starišev sporazumele z učiteljema, ki ne znata besedice slovenske. Ker bo gotovo prepovedano jim, med seboj drugače ko nemški govoriti, bo zopet pel tisti „tajč-pohrusten“, kakor je pel v nepredavni dobi, in morda bomo videli iz te šole dečke nositi na hrbtu celó oslovsko jezike.

(Cesarjev dar) 200 gld. dobila je župnija Sentjurje pri Šmarji na Dolenjskem za cerkvene potrebe.

(Dr. Jožef Lesar,) duhovni pomočnik v Višnji-gori, je imenovan knezo-škotovim tajnikom.

(Na Velehrad) potuje sedaj via Budapešt-Dunaj prečast. dr. Jurij Sterbenec, župnik Hrenovski.

(O kongru.) Zadnji „Vaterland“ in „Grazer Volksblatt“ objavila sta opazke našega premil. knezo-škofa k preosnovi duh. kongru. (Glej list S. „Laib. Dioc.-Blatt.“) „Vtrld.“ zraven dostavlja: „Duhovščina Ljubljanske škofije je pač gotovo z veseljem pozdravljala jasno in odločno besedo svojega višjega pastirja. Sicer pa je iz tega oglasa žalibog zopet očitno, kako izpeljavo najboljših namenov postava ovira ali celó prevrne.“ „Slovenec“ ne dostavlja ničesar, da ne bode komu nevšečno.

(Lepo vreme) obetajo nam vremenski preroki še za nekaj časa. Ljubljanski vremenski prerok pa trdi, da bo tako dolgo lepo ostalo, dokler „Sokol“ zopet kakega izleta ne napravi.

(Slavnostni koncert) napravijo jutri popoldne tukajšnji strelec na strelišči pod Rožnikom. Začetek ob 1/2 3. Svirala bo vojaška godba domačega pešpolka.

(V Trebinje) odrinilo je danes blizo 50 mož domačega pešpolka baron Kuhn preko Trsta in Dalmacije. So to vseskozi taki vojaki, ki so že po eno leto služili in se bodo predstavili k batalijonu našega pešpolka, ki je v Trebinji. V dobrih štirinajstih dneh povrnejo se od tamkaj odpustniki v domovino.

(Velike maroge) videti so sedaj na soncu; merijo menda po 6000 do 7000 zemljepisnih milj na širjavo, dolge so pa 20.000 zem. milj. 50 naših zemelj bi na največi prostor imelo. S pomočjo okajenega stekla vidijo se s prostim očesom.

(Pred porotniki) stal je včeraj dopoldne kmetski fant Jaka Mesec zarad hudodelstva uboja. Ubil je 22. julija v Rantovšah kmetskega fanta Janeza Berganta, česar tudi ne taji. Dobil je tri leta hude ječe, post in vsakega 22. julija trdo ležišče.

Popoldne stala sta pred porotniki že znana 54letni Matija Zupan, čevljar in 38letni Janez Kmetič, krojač. Vlomila sta v noči od 13. do

14. julija v c. kr. poštni urad v Trziči, in odnesla 576 gld. 57 kr., ktere je moral ondašnji poštar g. Kališnik trpeti.

14. julija zvečer sta prišla v Šimen Bolkovo gostilno v Poženku, kjer sta jela prav po notah piti in jesti. Šimna je jelo skrbeti, kdo bo tako velik račun plačal in ju po drobiži popraša. Zupan izvleče listnico iz žepa in mu petdesetak pokaže, kteremu je tudi še nekaj družih bankovcev družino delalo. „Če pa to še ni zadosti, imam pa še tukajle nekaj!“ pravi Zupan in pokaže culico, polno srebrnega denarja in drobiža. Sedaj je bil kredit podprt in pivea sta za vino dajala, kar se je dalo. Konečno sta pri mizi omagala in zaspala. Ob 2 po noči se zbudita in iz novega pričneta piti in jesti, na kar je Zupan pijan kot snop zopet zaspal. Kmetič je priložnost porabil in mu je culico s srebrnino vzel in se izgubil.

Zjutraj, ko si Zupan oči zmane, takoj svojo culico od Šimna zahteva; le-ta mu pa oči odpre, da jo je Kmetič odnesel. „Oh, oh 500 gld. bilo je v njej. Išcite mi Kmetiča, po 5 gld. vas plačam, če mi culico nazaj pripravite!“ Ko je imel Šimen petak v žepu, gré h Kmetiču, ali ta pa neče o denarji ničesa vedeti in vedno le trdi, da je pri znamenji zakopan; pozneje je pa rekel, da je denar skrit v nekem grmovji pri Visokem. Šli so ga iskat, toda brezvpešno. Kmetiča so pa orožniki vzel.

Ob enem prijeli so pa tudi Zupana. Obstal je, da je poštno pisarne v Trziči okradel, na kar ga je bil Kmetič nagovoril, kteremu je bilo ondi na pošti dobro znano. Kmetič se je podal, da je Zupanu denar vzel, toda le za to, da bi mu ga kdo ne vkradel. Ko so Kmetičevo stanovanje preiskali, v prvič niso nič dobili; pri drugem preiskavanji našli so pa bankovce v spodnji kitlji njegove žene zašite, srebrnino je imel pa pod pragom zakopano. Dobila sta: Matija Zupan sedem, Janez Kmetič pa pet let hude ječe.

(Štefanija se poslavlja.) Poslednji trenutki so, ki jih visoka gospa še vživa na našem Primorji, malo jih je, a krasni so! Vrli Tržačani z okoličani vred se skušajo, kdo ji bo svojo vdanost in ljubezen bolj sijajno skazal. V četrtek peljala se je cesarjevičinja v Škocijan, kamor je bila že dolgo časa namenjena. Prijazne vasi ob cesti tjakaj ležeče so bile vse lepo ozališane z zastavami, narod sam ji je pa klical brezkončne „živio“ praznično oblečen. Posebno krasno sprejeli so jo v Lokvah, kjer je bilo vse v zastavah in zelenji. Šolska mladež pričakovala je je v špalirji; dečki in deklice imeli so šopke cvetlic in natrganega cvetja, s kterim so cesarjevičnji med navdušenim „živio“-klicanjem pot posipali. V Škocijanu zbrali so se ljudje, šolska mladež z zastavo, godba in odličnjaki pred cerkvijo na sprejem cesarjevičnje. Pozdravil jo je okrajni glavar Sežanski, župan Mahorčič, in pa odsek planinskega društva primorskega. Pripeljala se je ob 4. uri popoldne. Županova hčerka podala ji je sveženj povit iz kraških cvetlic, kterega je Štefanija drage volje sprejela. Potem si je ogledala tok Reke in ondašnje divje-romantično okolico, ki ji je bila nezmerno všeč in se je okrajnemu glavarju, kakor tudi županu prav pristržno zahvalila, da sta jo pripeljala in opozorila na prekrasen ta prizor. Največe iznenadjenje čakalo jo je pa na poti domú. Na Opčini sprejeli so jo v Miramar povračujočo se z velikanskim sijajem. Vse je bilo v zastavah, vse na nogah in je ljubljeno cesarjevičnjo navdušeno pozdravljalo. Krona vsega sprejemanja in pozdravljanja pa je bila nova Openska cesta in njeno podaljšanje po mestu. Slutnja je Opencem in bližnjim okoličanom menda narekavala, da sedaj-le vidijo v tem letu Štefanijo poslednjekrat. Takoj, ko so se vozovi zavili na Opensko cesto, zasvetilo se je na Banjah, kjer so prižgali Štefaniji krasen bengaličen ogenj. Dospervo pa h kamnolomom, iznenadil je veličastni prizor popolnoma. Hiše in kočé, vse se je bliščalo v prekrasni razsvetljavi, kakoršno si navaden človek le težko domišljuje. Ker je že nočna kraljica jela razprostrati svoja krila po zemlji, zbralo se je mlado in staro pred hišami ob cesti stoječimi in so z bakljami in gorečimi svečami Štefanije pričakovali. Cesarjevičinja to videti, takoj zaukaže počasi voziti in se je na vse kraje najljubezniveje zahvaljevala za pozdrave vdanosti in brezmejne ljubezni. Čem bližej mesta je prihajala, tem sijajnejša je bila razsvetljava. Dospevši k Reduti Romani zažarila je cela Openska cesta v jedni bengalični svetlobi. Enako je bilo vse v ognju na Corsia Stadion, Via del Torrente, trg pred kasarno, Via

Ghega, Benvenuto in pred kolodvorom. Vse ondašnje palače žarile so se v neštevilnih lučicah, po trgih stali so pa bakljaši in prižigalei bengaličnega ognja. Ljudi se je pa na omenjenih krajih toliko zbralo, da so skozi in skozi gost špalir napravili in še so vedno novi dohajali. Da je moral vtis velikansk biti, dokazujejo besede, ki jih je Štefanija izrekla vrhovnemu dvorniku grofu Bombellesu: „Velikansko in iznenadljivo lepo je bilo!“ „To je takó, ker si zná cesarska visokost povsod sreča v naskoku pridobiti.“

(Mirko Poštenjakovič) imenuje se povest, katero je prinesel 17. snopič ljudske knjižice. Lepa je, podučljiva in spodbudljiva, da človeka dostikrat solze posilijo čitajočega jo. V tem smislu pisane povesti za naš narod se jako rade beró, le škoda, da jih imamo še tako malo. Prestavil jo je gosp. Janko Leban.

(Pri ogersko-francoskemu zavarovalnemu društvu „Franco-Hongroise“) vložilo se je meseca avgusta 353 oglasil za 600.600 gld. v zavarovalni oddelek za življenje, kojih se je 324 za 552.020 gld. sprejelo. Od 1. januarja do 31. avgusta 1885 vložilo se je vsih oglasil vkupe 3042 za 5.668.715 gl., a sprejela se jih je 2684 za 5.002.510 gld. zavarovane glavnice. Zastopnika za Kranjsko sta Franc Terček in Lavoslav Birk.

Razne reči.

— V Dornbirnu na Predarlškem je imelo v drugič vesoljni občni zbor 9. t. m. „katoliško vzgojevalno društvo“. Navzočih je bilo na stotine udov in prijateljev društva, med temi je bil mil. škof in generalvikar dr. Zobl, kanonik Haag, namestovalec deželnega glavarja Adolf Rhomberg, državni poslanec Thurnherr, trije profesorji iz Švice, mnogo duhovnikov in učiteljev iz Predarlškega, Švice in Lichtensteina. Pozdrave ali po telegramih ali po pismu so poslali mil. nadškof dr. Eder iz Solnograda, potem kanoniki: Švab iz Solnograda, Ohler iz Mogunee, dr. Scheicher iz St. Hipolita in več drugih katoliških pisateljev iz Avstrije in Nemčije, katoliško pedagogičsko društvo iz Merana, učiteljsko društvo iz gorenje Inške doline in vzgojevalno društvo v St. Golu. Zbor je pozdravil društveni predsednik, učitelj g. Schmidinger iz Hohenemsu, in potem je govoril mil. škof dr. Zobl v Izveličarjevi besedi: „Pustite malim k meni priti“, ter je povdarjal, da ta beseda je sklicala društvo v življenje, pokazala mu smoter in mu daje moči za delovanje. Potem je podelil zboru škofovski blagoslov. Dr. Rolfus, slavno znani pisatelj po svoji knjigi: „Real-Encyclopädie des Erziehungs- und Unterrichtswesens“ je razlagal pomen cerkvenega leta za versko-nravno vzgojo otrok. Kamornik Zhuber je govoril „o pravi podlagi krščanske vzgoje“. Profesor Birol o besedi sv. Pavla „Omnia restaurare in Christo“, vse prenoviti v Kristusu“. Vrednik Brändle iz Sargans, „o verskem znaku šole“. Oesch iz Švice, „o važnosti slovstva za mladino“. O. Oto Bitschnav iz Einsiedlna, „o potrebi in vplivu dobrega izgleda“. Heinze iz Götzisa, „o pravici pametnega telesnega kaznovanja v šoli“. Župnik Ferdinand Sandholzer iz Langenegg je kazal na izgled krščanskega vzgojitelja, na italijanskega duhovnika Bosco, kterega Gospod Bog poslužuje, da reši na tisoče zapuščenih otrok. Na to je župnik Jehly na kratko poročal, kako je z zavetiščem, ki se ima na Predarlškem osnovati za zamenarjeno mladino in je prosil doneskov. Prvomestnik se je spominjal dveh umrlih udov mil. škofa dr. Rudiegerja in župnika Knechta iz Götzisa, ki je veliko primogel k osnovi tega društva. Učitelj Ellensohn je poročal, da je društvo za devet mesecev, kar je bilo ustanovljeno, na raznih krajih zborovalo. Društvo ima sedaj 400 udov. V častne ude so bili izvoljeni gg.: Ohler, Rolfus, Parnholzer, dr. Scheicher, Engelbert Fischer, o. Edmund Hager, in Don Bosco. Društvo stopi v drugo leto svojega delovanja. Na mnoga leta!

— Katoliško vseučilišče v Novem Jorku v Ameriki bodo začeli zidati prihodnjo spomlad. P. č. g. škof Spalding iz Peorije bode izdal poziv do vseh katolikov po Ameriki, razložil jim namen in prosil bode milodarov. Dosihmal je denarjev 500.000 dolarjev, a še toliko bode potreba, da se ustanovi vseučilišče. Najprej bodo postavili poslopje za bogoslovno fakulteto, ki bode stalo 150.000 dolarjev.

— Redko plačilo prejel je angleški zgodovinar Stowe, kteri je celó svoje življenje daroval študijam domovinskemu starinoslovju in celó njegovo lepo premoženje, katero mu je njegov oče zapustil. Ko Stowe ni več imel sredstev za konje in vozove, hodil je peš po širni domovini, pregledoval stare spomenike, samostane, v kterih knjižnicah je preiskaval angleško starinoslovje, da si je veliko tvarine skupaj napravil, poleg tega je zabil na svoje razmere, da celó, na skrb, kako se bode preživel in je svoje zdravje zanemarjal. Marsikako mesto, grad in samostan se ima njemu zahvaliti za njegovo zgodovino; ali Stowe sam ostal je — brez plačila in slave. Tako je trajalo, da je Stowe postal starček 80. let,

brez sredstev za vsakdanji živež. Stowe prosi v skrajni potrebi kralja Jakoba I. za kako podporo, bodisi kakoršna hoče, tudi če se mu dovoli nekazneno prositi po deželi; neverjetno zgodi se; kralj dovoli angleškemu zgodovinarju svoje dežele izročiti patent „s kraljevim pečatom“ in vsebino: „bodi mu s tem milostljivo dovoljeno, eno leto prositi milodarov pri dobromislečih v kraljestvu, kot plačilo za njegova dela in petdesetletno potovanje in pisanje zgodovine angleških mest in nekdanj njegovih slik: Londona in Westminsterja.“ Ta patent prebral se je po tedanjih običajih razlec. Koncesija je revežu, se vé da, malo nesla; bila je še enkrat ponovljena, a v tretjem letu koncesije je umrl ta slavni zgodovinar.

— Nekdo vpraša modrijana: „Kako je to, princ sme postati kralj že s štirinajstim letom, oženiti se pa ne sme pred osemnajstim letom?“ — „To ni nič čudnega“, reče modrijan, „saj kraljestvo vladati je veliko lažje, kakor žensko.“

Telegrami.

Dnnaaj, 19. sept. Uradni list prinaša imenovanje sledečih dosmrtnih udov gosposke zbornice: načelnik generalnega štaba Beck, ravnatelj državne tiskarne Beck, tovarnar Nikolaj Dumba, tajni svetnik grof Franc Bellegarde, grajščak baron Hildpradt-Ottenhausen, tajni svetnik Fem. Huyn, predsednik Lvov-Černoviške železnice grof Krasnický, tajni svetnik sekijski načelnik baron Kubin, profesor dvorni svetnik Maassen, poslanik prof. Revertera, fem. baron Rodich, prof. in grajščak prof. Tarnovski, prof. vladni svetnik dr. Tomek, senatni predsednik najvišjega sodnega dvora Wierzbicki.

Sofija, 19. sept. (Havasovo poročilo.) Guvernerja iztočne Rumelije pašo Gavril Krestoviča in njegovo vladu so zapodili, na čelo vladi postavili so začasni odbor; red po deželi ni skaljen. Vladni odbor kliče severno Bolgarijo na pomoč.

Sofija, 19. sept. Knezov ukaz zapoveduje, da naj se vsa vojska pod orožje skliče; komori ste sklicani na 22. t. m. v Sofijo.

Sofija, 19. sept. Knez je sprejel povabilo začasne vlade iztočno-rumeljske in rumeljske armade in se je podal v spremstvu ministerskega predsednika iz Varne v Filipopolj.

Rim, 18. sept. Včeraj je v mestu Palermo zbolelo 133 ljudi za kolero, pomrlo pa 61.

London, 19. sept. Kraljica v proklamaciji določa, da se naj odpuste vsi brambovski polki, ki so se v februarju sklicali pod orožje.

Madrid, 18. sept. Španski kabinet je sklenil za sedaj 1.300.000 funtov šterlingov na posodo vzeti za nakup križaric in torpednic. Kedar se snidejo kortes, napravilo se bo še večje posojilo za pomnožitev in mobilizacijo brodovja.

Umrli so:

17. sept. Amalija Grillec, delavka, 24 let, Hrenove ulice št. 18, jetika. — Angela Kavčan, čuvajeva hči, 10 dni, Strun pot št. 6, božjast. — Anton Lunder, krojač, 54 let, Gospodske ulice št. 4, vsled spridenja jeter.

Tuji.

17. in 18. septembra.

Pri **Maliču**: Dr. pl. Trüger, e. kr. minist. podtajnik, s soprogo, z Dunaja. — Josip Honerlein, e. kr. poštni uradnik, s soprogo, in Franciška Wildau, pevka, iz Grada. — Ljudevit Rosso, e. kr. profesor, s soprogo, iz Benetk. — K. Wenger, zasebnik, iz Trsta. — Hugon Raudnitzky, trg. pot., iz Kanike. — Franc Dolenc, trgovec, iz Kranja. — E. vitez Murman, zasebnik, z družino; Lina pl. Lichtenfels, profesorjeva soproga, z družino; Leopold Reichmann in Reinhold Völkl, trg. pot., z Dunaja. — August Landl, e. kr. vojaški vikar, iz Grada. — Mihael Devescovi, vinski trgovec, iz Pole.

Pri **Stonu**: Karl Polatzek, trgovec, in Dominik Lang, zasebnik, z Dunaja. — Franc Fischbach, zasebnik, iz Grada. — Karl Poetner, postajni načelnik, s soprogo, iz Spielfeld. — Pavel Almus in Emil Fesch, zasebnika, iz Trsta. — Janez Corosca, posestnik, z družino, iz Reke. — Emil pl. Engelhardt, zasebnik, iz Gorice. — Mihael Zavadijal, profesor, s soprogo, iz Pazna. — Karl Rubini, zasebnik, iz Schia. — N. Lidarika, zasebnik, iz Grškega. — Hruh, Miksche, Schäffer in Wittmanu, trg. pot., z Dunaja. — Hugon Urban, fabrikant, s soprogo, iz Prage. — Aleksander Schatzl, trg., iz Budapešte. — Aleksander Engel, trg., iz Albe. — Emil Schwarz, trg., iz Luče. — Nina Koji, zasebnica, iz Gorice. — Karol Dollar, e. kr. stotnik, iz Pole. — J. Ravnikar, zasebnik, iz Krškega.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jurij Nussa, trgovec, iz Trsta.

— Peter Oberwalder, fabrikant, iz Domžal. — Ferdo Strel, zasebnik, iz Brežice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Pendja, zasebnik, iz Leipziga. — P. Rabič, zasebnik, iz Beljaka. — Anton Roneo, trgovec, iz Pazna. — France Dolinar, posestnik, iz Vižmarji.

Pri **Avstrijskem caru**: Nikolaj Halm, zasebnik, s soprogo, iz Grada. — Franc Bobelka, abiturient, iz Gorice. — Leonard Tozzi, zasebnik, in baroninja Felicita Zucco, zasebnica, iz Čevdada. — Josip Ažman, učitelj, od sv. Križa.

Pri **Virantu**: Janez Plesse, posestnik, iz Črnomlja. — Kutner, učitelj, iz Žužemberka. — Janez Jakelj, e. kr. žand. četovodja, iz Kranjske gore.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 25 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	569 „ — „
Kreditne akcije	286 „ — „
London	125 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 92 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 88 „
Nemške marke	61 „ 45 „

Lepa močna orehova drevesca

za prestavljanje

(1)

se dobivajo v jeseni, in to 30 po 2—3 metre visokih, pa 8 let starih, kakor tudi 25 po 1 1/2 do 2 metra visokih, pa 7 let starih, ki so že dvakrat presajena. — Natančna cena večjih in manjših orehovitih drevesec, poizve se pri vrtnarji **Luka Tomšič-u** v Ljubljani, na Poljanah št. 12.

Franc Christofov

(5)

leskeči lak za tlak po sobah brez duhu,

tudi se takoj posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla poleščiti (lakirati.) Soba je že v dveh urah za rabo. Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka oljnata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalogah.

Franc Christof,
Berlin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino pooblašena zaloga za Ljubljano in okolico pri **Jan. Luckmannu**.

A. OREHEK,

krojač civilne in vojaške oprave

v Ljubljani,

na kongresnem trgu hiš. štev. 14

(nasproti nuški cerkvi),

(4)

priporoča svojo dobro izbrano

zalogo blaga za gospode

po najnižjih cenah.

On je pripravljen p. n. gospodom naročnikom uzore ali oblike na dom pošiljati, da si po želji izberó. — 20% ceneje kakor drugod izdeluje vsakovrstno obleko po izvolji in okusu častitih p. n. naročnikov; podpisani sprejemlje tudi sukno v izdelovanje oblek in se priporoča prav mnogobrojnim naročbam.

Obenem se spoštljivo priporoča preest. duhovščini za izdelovanje duhovskih talarjev od navadnih do najboljših.

Zahvala in priporočilo.

Toplo zahvaljevač se za zaupanje, katero je moj ranjki oče dolgo vrsto let tako obilno vžival pri p. n. občinstvu, usojam si s tem naznaniti, da bom kamnarsko obrt nadaljeval na račun moje matere Terezije Thoman pod desednjo tvrdo

PETER THOMAN,

stavbarski in umetnijski kamnarski mojster.

Teoretično sem se izobrazil z odliko na e. k. državni obrtni šoli v Gradi, praktično pa vsled večletnega dela pod vodstvom ranjega očeta ter si upam na podlagi tega vsakojaka naročila čestno izvrševati.

Priporočaje se najudaneje preč. duhovščini in p. n. občinstvu ob enem naznanjam, da sprejemam vsakojake naročila za stavbarsko, cerkveno in nagrobno kamnarstvo, ktera hočem kar se bo le dalo solidno in prav po ceni izvršiti.

Z odličnim spoštovanjem

(1)

Peter Thoman ml.,

kamnarska delavnica v Ljubljani,

na Dunajski cesti nasproti „Bavarskega dvora“.

Piccoli-eva esenca za želodec.

katero pripravila

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemoroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januar 1884.

(4) Dr. Emil Ritz pl. Stöckl,

e. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon. najboljša zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesi zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 kosček. 50 kr. 1000 kosčkov 4 gl. 2000 kosček. 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa

druga zdravila se

zmiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti pocetji izersujejo.

